

Spis treści

1	Podstawa opracowania.....	3
2	Temat opracowania.....	5
3	Charakterystyka lokal usługowy.....	5
4	Zakres opracowania.....	5
5	Opis techniczny.....	6
5.1	Zasilanie elektroenergetyczne.....	6
5.2	Rozdzielnica T-KAW.....	6
5.3	Rozliczeniowy układ pomiarowy energii elektrycznej.....	6
5.4	Kompensacja mocy biernej.....	6
5.5	Wewnętrzne linie zasilające (WLZ).....	6
5.6	Instalacje siłowe.....	6
5.6.1	Instalacje gniazd wtyczkowych oraz siły.....	6
5.7	Instalacje oświetleniowe.....	6
5.8	Sterowanie oświetleniem.....	7
5.9	Ochrona przed przepięciami.....	7
5.10	Instalacja połączeń wyrównawczych.....	7
5.11	Określenie stopnia zagrożenia porażeniami.....	7
5.12	Sprawdzenie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.....	7
5.13	Zagadnienia pożarowe.....	8
5.14	Badania i pomiary odbiorcze.....	8
6	Obliczenia.....	9
6.1	Bilans mocy.....	9

Spis rysunków

- E-1 - Instalacja oświetleniowa
- E-2 - Instalacja siłowa
- E-3 - Schemat rozdzielnic T-KAW

1 Podstawa opracowania

- Zlecenie inwestora
- Aktualne normy i obowiązujące przepisy, w tym Rozporządzenie Ministra Infrastruktury” z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 75 poz.690 z późniejszymi zmianami), a także:

- Plan zagospodarowania terenu
- Uzgodnienie z Inwestorem
- Projekt architektoniczny
- Wytyczne branżowe
- Ustalenia międzybranżowe

Ponadto do opracowania poniższego projektu posłużyły następujące normy:

Literatura:

1. PN-IEC 60364-5-523:2001 Instalacje elektryczne w lokal usługowych budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Obciążalność prądowa długotrwała przewodów.
2. PN-HD 60364-1:2010 Instalacje elektryczne w lokal usługowych budowlanych -- Zakres, przedmiot i wymagania podstawowe.
3. PN-E-01200-11:1992 Rysunek techniczny elektryczny -- Plany instalacji -- Symbole graficzne.
4. PN-E-01211:1990 Łączniki i przekaźniki -- Symbole graficzne.
5. PN-E-01200-07:1992 Wyzwalacze i przekaźniki energoelektryczne zabezpieczeniowe - - Symbole graficzne.
6. PN-EN 12464-1:2012 Światło i oświetlenie -- Oświetlenie miejsc pracy -- Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach.
7. PN-EN 12464-2:2008 Światło i oświetlenie -- Oświetlenie miejsc pracy -- Część 2: Miejsca pracy na zewnątrz.
8. PN-EN 1838:2005 Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.
9. PN-EN 60598-2-22:2004/A2:2010 Oprawy oświetleniowe -- Część 2-22: Wymagania szczegółowe -- Oprawy oświetleniowe do oświetlenia awaryjnego
10. PN-EN 50171:2007 Centralne układy zasilania
11. PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
12. PN-EN 61082-1:1999 Oznaczenia identyfikacyjne literowo-cyfrowe.
13. PN-E-01200-02:1992 Rysunek techniczny elektryczny -- Elementy mechaniczne -- Napędy -- Symbole graficzne
14. PN-EN 60073:2000 Barwy wskaźników świetlnych i przycisków.
15. PN-EN 62305-1:2008 Ochrona odgromowa - Część 1: Zasady ogólne
16. PN-EN 62305-2:2008 Ochrona odgromowa - Część 2: Zarządzanie ryzykiem
17. PN-EN 62305-3:2009 Ochrona odgromowa - Część 3: Uszkodzenia fizyczne lokal usługowych i zagrożenie życia.
18. PN-EN 62305-4:2009 Ochrona odgromowa - Część 4: Urządzenia elektryczne

- i elektroniczne w lokal usługowych.
19. PN-EN 61643-11:2006/A11:2007 Niskonapięciowe urządzenia do ograniczania przepięć -- Część 11: Urządzenia do ograniczania przepięć w sieciach rozdzielczych niskiego napięcia -- Wymagania i próby
  20. PN-HD 60364-5-54:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Uziemienia, przewody ochronne i przewody połączeń ochronnych.
  21. PN-HD 60364-4-41:2009 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa -- Ochrona przed porażeniem elektrycznym
  22. PN-EN 60865-1:2002 Obliczanie skutków prądów zwarciovych -- Część 1: Definicje i metody obliczania
  23. PN-HD 60364-6:2008 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 6: Sprawdzanie.
  24. PN-HD 60364-7-701:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia -- Część 7-701: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji -- Pomieszczenia wyposażone w wannę lub prysznic.
  25. PN-HD 60364-5-559:2010 Instalacje elektryczne w lokal usługowych budowlanych -
- Część 5-55: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego -- Inne wyposażenie --
Sekcja 559: Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe
  26. Katalogi firmy Schneider Electric
  27. Katalogi firmy Tele-Fonika
  28. Katalogi firmy BAKS

2 Temat opracowania

Tematem opracowania jest projekt wykonawczy instalacji elektrycznych w związku z **REMONTEM LOKALU W BUDYNKU AKADEMICKIEGO OŚRODKA SZKOLENIOWEGO AKADEMII MARYNARKI WOJENNEJ W CZERNICY, UL LEŚNA 26, 89-632 BRUSY NA DZIAŁKACH NR 20/3 I 20/5 GMINA BRUSY OBR. MĘCIKAŁ 220202_5.0015.**

3 Charakterystyka lokal usługowy

Lokal usługowy znajduje się w istniejącym budynku, który jest pomieszczeniem suchym, wolnym od nadmiernego pyłu i narażeń chemicznych.

4 Zakres opracowania

Projekt wykonawczy obejmuje:

1. Instalacje oświetlenia podstawowego.
2. Instalacje awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
3. Instalacje gniazd wtyczkowych i wypustów siłowych.
4. Instalacje połączeń wyrównawczych.
5. Ochronę przeciwporażeniową.
6. Ochronę przeciwprzepięciową.
7. Ochronę przed skutkami zwarć.

Dokumentacja projektowa nie obejmuje:

1. Rozliczeniowego układu pomiarowego z zakładem energetycznym.
2. Sterowania końcowych urządzeń HVAC.

5 Opis techniczny.

5.1 Zasilanie elektroenergetyczne

Dla zasilania lokalu usługowego projektuje się ułożenie linii kablowej z istn. rozdzielnicą R1 znajdującej się na klatce schodowej na parterze. Linie kablowe ułożyć podtynkowo i wprowadzić do projektowanej rozdzielnicą T-KAW w lokalizacji zgodnie z rysunkami. Jako zabezpieczenie do rozdzielnicą w nowej lokalizacji dobrano bezpiecznik 3xG 40A.

Rozdzielnicę T-KAW należy wyposażyć w zabezpieczenia zgodnie z schematem.

5.2 Rozdzielnicą T-KAW

Rozdzielnicą lokalu T-KAW zostanie zlokalizowana w pomieszczeniu zaplecza lokalu, zgodnie z rysunkiem. Rozdzielnicę projektuje się jako zestaw szaf z niezbędnym oprzyrządowaniem w obudowach stalowych lub PVC o stopniu IP 30 firmy Schneider lub równoważne z 20 % rezerwą miejsca. Rozdzielnicą zostanie wyposażona w główny rozłącznik mocy zgodnie ze schematem.

5.3 Rozliczeniowy układ pomiarowy energii elektrycznej

Układ pomiarowy jest poza zakresem niniejszej dokumentacji.

5.4 Kompensacja mocy biernej

Kompensacja mocy biernej indukcyjnej pobieranej przez urządzenia zrealizowana zostanie pojedynczo poprzez kompensację każdej z opraw oświetleniowych.

5.5 Wewnętrzne linie zasilające (WLZ)

Linie zasilające wyprowadzone zostaną z rozdzielnicą RG z góry przez płyty dławicowe. WLZ-ty wykonane zostaną kablami typu YDY w układzie TN-S. Rozprowadzenie kabli i przewodów pod tynkiem oraz w ściankach GK w peszlach – zgodnie z rysunkami.

5.6 Instalacje siłowe

5.6.1 Instalacje gniazd wtyczkowych oraz siły

Do zasilania odbiorów końcowych projektuje się przewody trzy i pięciożyłowe z oddzielnymi żyłami: N i PE. Przewody zasilające odbiory w budynku poprowadzone będą w korytkach kablowych, w rurkach PVC oraz podtynkowo. Gniazda 230V domyślnie montować na wys. 0,3m od posadzki zgodnie z rysunkami, chyba że opisano inaczej. Łączniki oświetleniowe montować na wys. 1,3 m od posadzki zgodnie z rysunkami.

5.7 Instalacje oświetleniowe

Instalację oświetleniową wykonać w oparciu o normę PN-EN 12464-1:2004 „Oświetlenie wnętrz światłem elektrycznym”. Rozmieszczenie wypustów oświetleniowych i

łączników zgodnie z rysunkami.

5.8 Sterowanie oświetleniem.

Sterowanie oświetleniem odbywa się:

- na zapleczu niezależnie z przycisków sterowania oświetleniem,
- w pozostałej części lokalu ze zgrupowanych przycisków, zlokalizowanych przy barze.

5.9 Ochrona przed przepięciami.

Do ochrony urządzeń przed przepięciami mogącymi występować na skutek wyładowań atmosferycznych bądź procesów łączeniowych zastosować ograniczniki przepięć PRD20 w rozdzielnicy RG firmy Schneider Electric, zgodnie z normą PN-EN 61643-11:2006 - Niskonapięciowe urządzenia do ograniczania przepięć. Część 11: Urządzenia do ograniczania przepięć w sieciach rozdzielczych niskiego napięcia. Wymagania i próby.

5.10 Instalacja połączeń wyrównawczych.

Do głównej szyny wyrównawczej należy podłączyć:

- przewody ochronne i ochronno-neutralne,
- metalowe elementy konstrukcji, podesty
- metalowe rury instalacji sanitarnych, cieplnych, pożarowych
- metalowe elementy wentylacji.

Elementy przewodzące wprowadzone do budynku z zewnątrz należy przyłączyć do głównej szyny wyrównawczej możliwie jak najbliżej miejsca ich wprowadzenia. Elementy wprowadzane do budynku w zależności od przystosowania winny być izolowane lub powinny posiadać wstawkę izolacyjną w części ułożonej w gruncie.

5.11 Określenie stopnia zagrożenia porażeniami

Wymagane czasy wyłączenia sprecyzowane są w normie PN-HD 60364-4-41:2009. Ochrona przy dotyku pośrednim/przy uszkodzeniu realizować poprzez samoczynne wyłączenie zasilania. Ochrona przed dotykiem pośrednim przez wyłączenie zasilania jest skuteczna, jeżeli odpowiednio do rodzaju chronionego lokal usługowy prąd zwarciovowy zostanie wyłączony w czasie równym lub krótszym od 5 s (dla urządzeń podłączonych na stałe - np.: zabezpieczenie rozdzielnic) lub 0,4 s ($U_n=230V$, $U_L=50V$) lub 0,2 s ($U_n=400V$, $U_L=50V$). Poziom izolacji roboczej dla przewodów - 450/750 V, kabli - 0,6/1,0 kV.

5.12 Sprawdzenie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej.

Ochronę przeciwporażeniową zrealizować na podstawie normy PN-HD 60364-4-41:2009. Instalacja w obiekcie pracują będą w układzie TN- S. Jako ochronę przed dotykiem pośrednim (dodatkową) projektuje się samoczynne wyłączenie zasilania, które realizowano za pomocą wyłączników instalacyjnych nadmiarowych i bezpieczników. Dodatkowo w obwodzie gniazd i zestawów gniazdowych do 20 A zastosować jako ochronę dodatkową wyłączniki różnicowoprądowe klasy A o prądzie różnicowym zadziałania $I_{\Delta n}=30mA$.

5.13 Zagadnienia pożarowe.

Wszystkie drzwi ewakuacyjne i drogi ewakuacyjne oznakować oprawami ewakuacyjnymi firmy Hybryd lub równoważne z odpowiednim piktogramem o natężeniu oświetlenia 0,5 lx na powierzchni znaku i czasie działania 2h od momentu zaniku napięcia. Wszystkie przejścia przewodów przez ściany i stropy różnych stref pożarowych należy uszczelnić atestowanym materiałem, tak aby uzyskać klasę odporności ogniowej wymaganą dla tych elementów.

5.14 Badania i pomiary odbiorcze.

Badania i pomiary odbiorcze wykonać w oparciu o wymagania normy PN-HD 60364-6:2008 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 6: Sprawdzanie.

6 Obliczenia

6.1 Bilans mocy

Rozdzielnica T-KAW									
nr obw.	Typ odbioru	Liczba urządzeń [n]	Pj [kW]	Pi [kW]	kj	Pz [kW]	cosφ	tgφ	Qz [kW]
	Oświetlenie					1,50	0,95	0,33	0,49
7	Oświetlenie awaryjne	0	0,01	0,00	1,00				
10	Oświetlenie pomieszczeń	11	0,04	0,44	1,00				
11	Oświetlenie pomieszczeń	11	0,04	0,44	1,00				
15	Oświetlenie - kinkiety	13	0,04	0,52	1,00				
18	Zasilanie markiz	2	0,50	1,00	0,10				
	Zasilanie gniazd					6,24	0,90	0,48	3,02
20	Gniazda 230V ogólne / sala	12	0,30	3,60	0,20				
21	Gniazda 230V ogólne / sala	12	0,30	3,60	0,20				
25	Gniazda 230V / kuchnia	7	0,50	3,50	0,40				
26	Gniazda 230V / kuchnia	6	0,50	3,00	0,40				
27	Gniazda 230V / kuchnia	6	0,50	3,00	0,40				
30	Gniazda 230V / zmywarka	1	2,50	2,50	0,40				
50	Zasilanie pieca do pizzy	1	10,00	10,00	0,60	6,00	0,95	0,33	1,97
51	Zasilanie płyty indukcyjnej	1	10,00	10,00	0,60	6,00	0,95	0,33	1,97
	SUMA MOCY					19,74			7,46